

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 41. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

„Kapcsokra van szükség” – Az aradi vértanúkra emlékeztek Erdély-szerte

A magyar–román sorsközösség tudatosítását, a nemzet megmaradását kell segítenie az aradi vértanúk kivégzésére való megemlékezésnek – mondta Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes kedd délután Aradon, az október 6-ai megemlékezésen. A Szabadság-szobor körüli tér felújításai miatt a Veszthelyen tartott megemlékezésen a kormányfőhelyettes az aradi vértanúk történelmi szerepét méltatta, illetve az október 6-ai megemlékezések múltbeli akadályoztatására emlékeztetett. Kiemelte: természetellenesek és kontraproduktívak a politikai villongások, hiába vannak utak a két ország között, ha nincs szellemi nyitottság az autonómia, a nyelvi jogok biztosítása és a szimbólumok tiszteletben tartása iránt. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök ünnepi beszédében kifejtette: a szabadság nem lehet kizárólagosan egy nemzeté. „Nem lehet egy nép szabad, amíg a vele élő más népek vagy etnikumok nem érzik magukat szabadnak” – mondta.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) szintén hétfőn este tartott megemlékezést Nagyváradon, a Partiumi Keresztény Egyetem dísztermében. A résztvevőket Nagy József Barna, az EMNT partiumi régióelnöke köszöntötte. Elmondta, a hősökre való emlékezés ma azért különösen fontos, mert „olyan példát adtak nekünk, amiből erőt meríthetünk a mindennapokban”. Szilágyi Zsolt, a néppárt elnöke beszédében a szabadság szeretetének fontosságára hívta fel a figyelmet. „A szabadságért minden időben és korban küzdeni kellett és kell, hiszen szabadság nélkül nem élhetünk teljes értékű életet. A szabadságért való küzdelem jegyében törtek ki forradalmaink 1848-ban, 1956-ban és 1989-ben Temesváron is” – mondta Szilágyi.

Együtt tartotta október 6-i ünnepi megemlékezését Marosvásárhelyen a Postaréten az RMDSZ, az MPP és az EMNP. A három politikai szervezet szónokai az összefogás jelentőségét hangsúlyozták. Elhangzott: itt az alkalom, hogy Marosvásárhely magyar lakossága együttes erővel érvényt szerezzen akaratának, véleményt nyilvánítson arról, hogy kit szeretne jövőben polgármesterjelöltként látni a választásokon. Biró Zsolt, a Magyar Polgári Párt országos elnöke úgy kezdte beszédét, hogy Marosvásárhelyen a magyaroknak jövőjük van, mindenkinek tudatában kell lenni, hogy vasárnap közösen választják ki a közös magyar polgármesterjelöltet. Az Erdélyi Magyar Néppárt részéről a városi szervezet alelnöke, Kali István szólt az egybegyűltekhöz. „Szívünkben egyszerre van büszkeség és szomorúság. Büszkeség azért, mert a hazáért és a nemzetért küzdöttek azok, akikre emlékezünk, szomorúak meg azért, mert veszítettünk.” – fogalmazott Kali, megemlítve azt is, hogy ma Marosvásárhelyen álságos és hazug az a harmónia, amelyről beszélnek. Ez a harmónia elfelejti kitenni a kétnyelvű feliratokat, megfenyegeti azokat az idős embereket, akik kihelyezték a kétnyelvű utcanévtáblákat, netán a székely zászlót. Zsigmond Barna Pál, Magyarország csíkszeredai főkonzulja szónoklatában annak a reményének adott hangot, hogy hamarosan nem csak Strada Secuilor Martiri lesz az utca neve, ahol emlékezünk, hanem Székely Vértanúk utcája is. A marosvásárhelyi magyar

közösség fontos döntés előtt áll, ezért arra biztatta az emlékezőket, hogy regisztráljanak az előválasztásra, ha még nem tették meg, és október 11-én szavazzanak. Végül Brassai Zsombor, az RMDSZ Maros megyei szervezetének elnöke állt a mikrofon elé és beszélt az összefogásról, amely a kiszámítható jövőt szavatolja, az oldott kérésekről, amelynek valamennyi tagja értékes külön-külön is, de ugyanakkor kiszolgáltatott is, ezért kell összefogni. „Csak együtt, kérébe kötve vagyunk erősek, ezt kell belátnunk, ezt kell tudatosítanunk” – hangsúlyozta Brassai.

Polgármesterjelöltjükről döntöttek a marosvásárhelyi magyarok

Soós Zoltán nyerte meg a marosvásárhelyi előválasztást. Az RMDSZ jelöltjére 2702-en voksoltak, a szavazatok 62 százalékát szerezte meg. Az EMNP jelöltje, Portik Vilmos támogatottsága 29 százalékos volt, a független Barabás Miklósé 8,7 százalék. Összesen 4337 személy vett részt az előválasztáson, a regisztrált személyek 39 százaléka – derült ki az urnazárás utáni adatokból. „Eddig az RMDSZ jelöltje voltam, holnaptól minden marosvásárhelyi jelöltje leszek” – jelentette ki az eredményhirdetés után Soós Zoltán, aki szerint az igazi megmérettetés ezután következik. „Nem egymás ellen leszünk, mert a mi ellenségünk a polgármester” – mondta, arra szólítva fel a marosvásárhelyieket, hogy minél jobban összefognak, annál gyengébb lesz Dorin Florea. Portik Vilmos az eredményhirdetés utáni sajtótájékoztatón gratulált a győztesnek, de hozzátette, tőle függ, hogy Marosvásárhely is győztese lesz-e az előválasztásnak. Portik Vilmos szerint az előválasztás győztesének elsősorban a saját pártján belül kell meggyőznie a kételkedőket arról, hogy „Marosvásárhely akkor válik az előválasztás nyertesévé, ha létrejön a mindenkit befogadó, jogilag is jegyzett választási koalíció”. Emlékeztetett arra, hogy az EMNP számára ez az egyetlen elfogadható megoldás a közös indulásra, de erről mindeddig az RMDSZ ellenállása miatt nem született egyezség. Barabás Miklós a közösségi oldalon örömet fejezte ki, hogy egy „majdhogynem ismeretlen” civil aktivistát ilyen sok ember támogatott, olyanok, akik igénylik a változást. Szerinte olyanok szavaztak rá, akik tudják, hogy minden politikai párt jelöltje mögött ott van egy hatalmas párt. „Marosvásárhely most az a város, ahol egy előválasztáson induló civil aktivista megszerzi a szavazatok tíz százalékát. Nagyon szépen köszönöm a támogatást és büszke vagyok szülővárosomra” – írta Barabás.

Bemutatták az MKP önkormányzati koncepcióját az Európai Parlamentben

A Magyar Közösség Pártja küldöttsége október 8-án az Európai Parlament Kisebbségi Intergroup ülésén bemutatta „A szlovákiai magyar közösség megmaradásának és gyarapodásának, valamint Dél-Szlovákia gazdasági felzárkóztatásának intézményi

feltételei” című dokumentumát. A meghallgatás a magyar párt szerint sikeres volt, a dokumentum bemutatását nagy érdeklődés kísérte, a szakmai vita tartalmas kérdés-felelet formájában folytatódott. Berényi József, az MKP elnöke, a küldöttség vezetője elégedetten állapította meg, hogy „a kiutazás nemcsak szimbolikus, hanem gyakorlati szempontból is fontos volt, hiszen ilyen fórumokon is el kell mondanunk a véleményünket, érveinket, hogy ne a megbélyegzés jusson nekünk osztályrészül, hanem a megértés, indokaink és igényeink elfogadása”. „Megnyilatkozásunk egyik fő célja az volt, hogy elmondjuk: a területi önkormányzatiság nem radikális kérés, hanem a helyzet hozta ezt az igényt. Megmaradásunk a jelenlegi feltételek mellett nem biztosított Szlovákiában. Azt hiszem, Strasbourgban sikerült elmondanunk, hogy Nyugat-Európában számtalan helyen működik ilyen jellegű modell, és Szlovákiában is működhetne, ha meglenne rá a politikai akarat” – hangsúlyozta a pártelnök. Csáky Pál, az MKP EP-képviselője elmondta, az ülésen az őshonos kisebbségek jogai iránt elkötelezett politikusok voltak jelen, ezért a hozzászólásaik is támogató jellegűek voltak. A tanácskozáson elhangzottak vélhetően hozzájárulnak majd ahhoz, hogy az Európai Parlament különböző munkacsoportjaiban, szerveinél tudatosodjon, szükségszerű a kisebbségi jogok kiteljesítése – tette hozzá Csáky.

Nagy József, a Híd EP-képviselője az MKP strasbourgi meghallgatása kapcsán sajtóközleményben tiltakozott az ellen, hogy a Fidesz és Jobbik képviselői kinyilvánították, nem elég javaslatokat tenni, hanem radikális fellépésre van szükség és a területi autonómia elfogadását akár erővel, erőszakkal, sőt háború árán lehetne kikényszeríteni. Nagy József a pozsonyi Új Szónak elmondta, hogy a vitában felszólaló Schöpflin György fideszes EP-képviselő egyebek mellett balkáni példákra hivatkozva azt mondta: csak kikényszeríteni lehet az autonómiát. „Azt állította, hogy az erőszak a megoldás, úgy tudjuk felhívni az EU figyelmét, ha olyanok leszünk, mint a koszovói vagy macedóniai albánok.” Berényi József MKP-elnök szerint Nagy József a vita során elhangzottakat megpróbálta felfűjni. „Az én értelmezésem szerint Schöpflin György azt mondta, sajnos az EU intézményei jobban figyelnek a nyílt konfliktusokra, mint a békés megoldásokra. Nem buzdított erre, csupán tett egy ténymegállapítást” – mondta az Új Szónak Berényi József. Schöpflin György a napilapnak elmondta, hogy „azt hittem, ez egy félreértés, de most már látom, ez tudatos torzítás Nagy József részéről”. Schöpflin György elismerte, felhozta a macedóniai albánokat, ám hozzátette: félreértés, hogy követendő példaként állította be őket.

Pásztor István: 15 éve senki nem gondolta volna, hogy ez megtörténhet

Tizenöt év alatt megváltozott a szerbiai politika, így ami a Milošević-rezsim megbuktatásakor még elképzelhetetlennek tűnt, ma már realitás, és az akkori állapotok

ma már nem érvényesek – jelentette ki Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke az MTI-nek. A VMSZ tavaly minden korábbinál több, hat képviselőt tudott a 250 fős szerb törvényhozásba delegálni, emellett pedig koalícióra lépett azokkal a pártokkal, amelyek hatalmának megdöntésében 15 éve részt vett. Pásztor István ezt úgy kommentálta, hogy megváltozott a szerbiai politikai színtér, „pártok jöttek létre, pártok tűntek el, politikai ambíciók fogalmazódtak meg”, és ezt hitelesítették a tavalyi választások, majd az azt követő koalíciós megállapodások. Mint fogalmazott: ez a változás eredményezte azt a felállást, amelyről 15 év távlatából visszanezve, akkori önmagunkra visszagondolva, nem hiszem, hogy bárki is azt gondolta volna, hogy megtörténhet, de ma ez a realitás. A legnagyobb délvidéki párt vezetője hozzátette, hogy 2000-ben úgy gondolta, 15 év múlva sokkal előrébb tart majd az ország, az akkori várakozások azonban nem teljesültek, vagy nem a várt mértékben. Hozzátette: rengeteg dolog változott, de lehetett volna ez a folyamat gyorsabb, és az utóbbi 15 év sok tekintetben az aktuális lehetőségek elmulasztásáról szólt.

Pintér Attila magyar nagykövettel tárgyalt Pásztor István és Bojan Pajtić

A tartományi parlament működéséről tájékoztatta Pintér Attilát, Magyarország belgrádi nagykövetét Pásztor István, a vajdasági képviselőház elnöke. A nagykövettel folytatott tárgyalása során Pásztor a tartományi választások megtartásával kapcsolatos különböző információkra utalva leszögezte: a választásokat a törvényes előírásokkal összhangban tartják majd meg, valószínűleg a jövő év tavaszán. Pásztor és Pintér értékelése szerint nagyon jók Magyarország és Szerbia kapcsolatai, ami tükröződik Vajdaság és a magyar megyék régióközi együttműködésében is, különös tekintettel a gazdaság területére. Pintér Attila a találkozón leszögezte, Magyarország újabb szerbiai befektetésekben érdekelt, valamint a már Szerbiában működő magyar cégek, például az OTP Bank meg a MOL kapacitásainak növelésében. A sikeres kapcsolatok megértése és erősítése alapvető fontosságú a mostanáig épített jó viszony ápolásához, jelentette ki Bojan Pajtić tartományi kormányfő, aki fogadta Pintér Attilát, Magyarország belgrádi nagykövetét. A tárgyalás során külön hangsúlyt fektettek a gazdasági kapcsolatok fejlesztésére, ennek kapcsán Pajtić külön köszöntet mondott a zentai Tisza Automotive vállalatban történt befektetést. A találkozó során egyet nem értéséről tájékoztatta a magyar nagykövetet annak kapcsán, hogy Magyarország kerítést emelt a Szerbiával közös határon a migránsválság miatt. Szavai szerint nem egyszerű megoldást találni erre a helyzetre, de ugyanakkor azt nem a falak jelentik, különösen nem a 21. században. Bojan Pajtić és Pintér Attila egyetértett abban, hogy megvan az alapja Szerbia és Magyarország jobb kapcsolatainak létrehozásához minden fontos területen. Rámutattak a földrajzi közelség jelentőségére is, valamint a magyar nemzeti kisebbség jelenlétére a tartományban, mert mindez fokozza a jobb partneri kapcsolatok kialakításának érdekét. A tartományi kormányfő

elégedettségének adott hangot, amiért a tartomány jó példát mutat a soknemzetiségű közösség megtartása terén, s a tartomány egy másik jelentős beruházására, az Európa Kollégiumra emlékeztetett, amelyben az Újvidéki Egyetemen tanuló magyar hallgatók és a magyarországi szerb egyetemisták kaphatnak elszállásolást. Pintér Attila nagykövet szerint mindig van tér a Szerbiával és Vajdasággal való üzleti kapcsolatok erősítéséhez, mindez pedig a jelenlegi kapcsolatokkal, valamint az újabb üzleti kapcsolatok létrehozásával is megvalósulhat. Magyarország belgrádi nagykövete továbbá bejelentette: 2017-ig még két új határátkelőhelyet nyitnak majd Magyarország és Szerbia között.

Az aradi vértanúkra emlékeztek Nagyszőlősen

A kárpátaljai magyarság az idén is méltó módon emlékezett meg az 1848–49-es forradalom és szabadságharc 166 évvel ezelőtti Aradon és Pesten kivégzett vértanúiról. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) a hagyományoknak megfelelően Nagyszőlősen tartotta központi megemlékezését, az 1849-ben vértanúhalált halt egykori Ugocsa megyei főispán, országbíró, felsőházi elnök, Perényi Zsigmond báró szobránál. Az esemény ünnepi szónoka dr. Grezsa István, Magyarország határokon átnyúló beruházások ellenőrzéséért felelős miniszteri biztosa volt. A miniszteri biztos kiemelte: „Arad és a ’48–49-es szabadságharc egyik fontos tanulsága, hogy nemzetiségtől, pártállástól, származástól függetlenül összefogott a teljes Kárpát-medence. Magyarok és nem magyarok, bárók és polgárok, bácskaiak és beregiek harcoltak azért, hogy egy független, szuverén Magyarországon élhessenek.” A szónok rámutatott: „Koronként más és más helytállást követel a haza szolgálata: egyszer a vértanúságot, másszor egyáltalán a pusztá megmaradás parancsát. Most azért dolgozunk, hogy a Kárpát-medence magyarul lakta régiói megmaradjanak annak, amik mindig is voltak. Ha visszatalálunk önazonosságunkhoz, akkor meglesz az erőnk ahhoz, hogy emelkedő nemzetként, bizakodva tekintsünk a jövőbe” – jelentette ki dr. Grezsa István. Brenzovics László, a KMKSZ elnöke rávilágított az aradi vértanú példamutatásának fontosságára, hangsúlyozva: „Megmutatták nekünk, hogy nagyon fontosak egy nemzet és egy ember életében is az olyan elvont dolgok, mint a szabadság és a függetlenség. A szabadság és függetlenség nem azt jelenti, hogy más nem szólhat bele abba, hogy mi mit akarunk csinálni. Hanem legyen szabad úgy cselekednünk, ahogy a mi érdekünk kívánja. Megtehessük mindazt, ami szükséges ahhoz, hogy a közösség és a nemzet fennmaradjon, az ennek érdekében való cselekvés legyen legitim, legyen elfogadott. Legyen létjogosultsága annak, hogy egy közösség, amely össze akar tartozni, amely a saját kultúráját, nyelvét, vallását, szokásait át akarja örökíteni gyermekeinek, unokáinak, tehesse meg azt. És az állam, ahol él, teremtsen meg ehhez számára a lehetőségeket. Ezek a dolgok ma is aktuálisak, és aktuálisak lesznek mindig, amíg lesz magyar nemzet, amíg itt akarunk megmaradni szülőföldünkön.” A KMKSZ elnöke a jelenlegi kárpátaljai helyzet kapcsán elmondta: „Tőlünk a mártíromságot most

nem várja el senki, azonban azt, hogy áldozatot hozzunk: igen” – majd a közelgő választásokra és az ismert Kossuth-nótára utalva felszólította hallgatóságát: „Mindnyájunknak el kell menni, hogy Kárpátalján tovább éljen a szabadság és a haza!”

